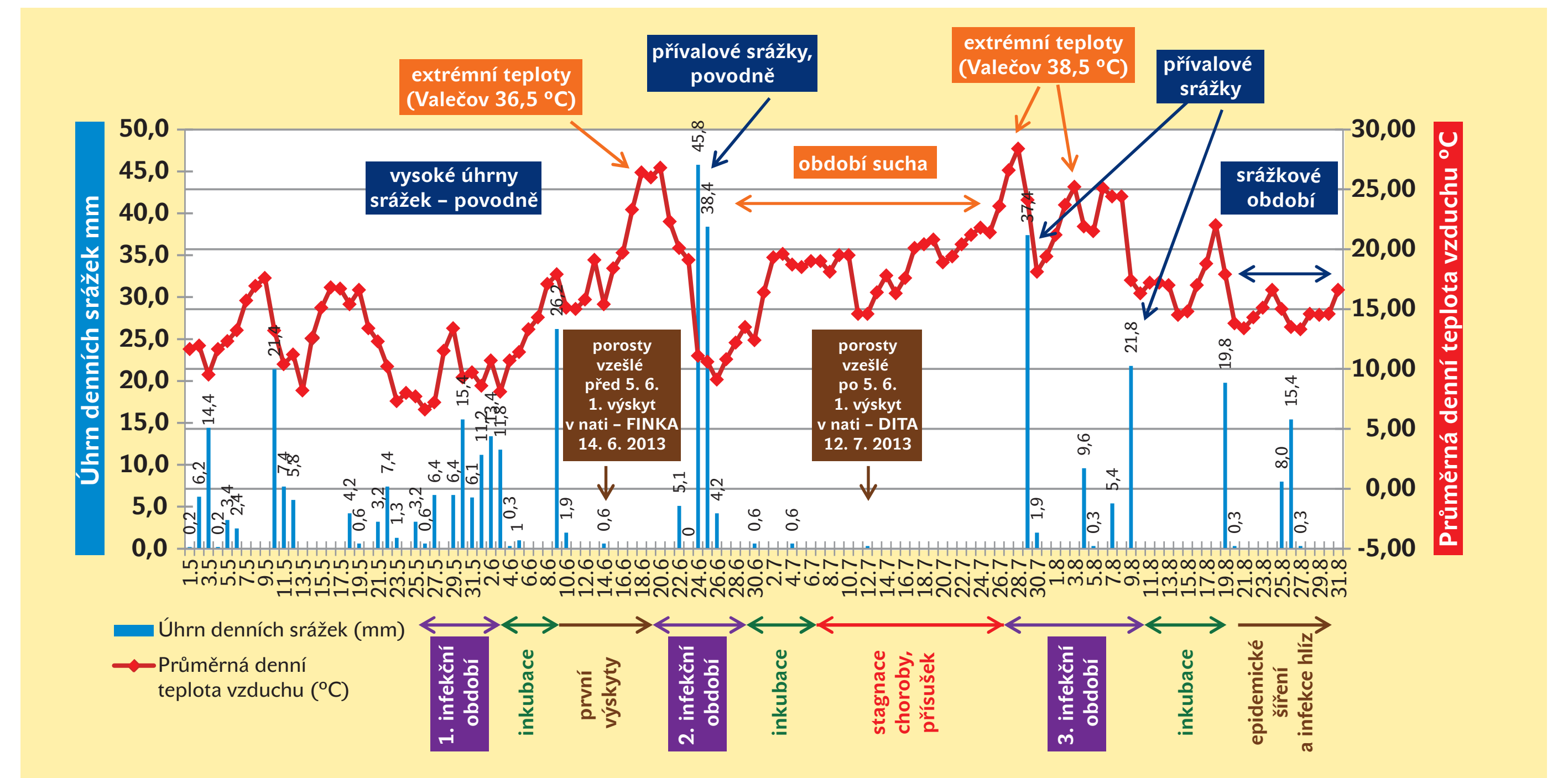

PRŮBĚH VEGETACE A VLIV METEOROLOGICKÝCH FAKTORŮ NA VÝSKYT CHOROB A ŠKŮDCŮ V ROCE 2013

Výsadba v ranobramborářské oblasti byla zpožděna většinou o tři týdny, v bramborářské oblasti byla část porostů vysázena za velmi příznivých podmínek do konce dubna, část však až po srážkách v první nebo v druhé květnové dekádě. Rozdíly v termínu výsadby pak byly patrné až do konce vegetace a včas sázené porosty poskytly většinou vyšší i kvalitnější úrodu. Intenzivní srážky na přelomu května a června spolu s poklesem teplot zpomalily vzcházení. Častým a obecným problémem byla mezerovitost porostů. Jejimi příčinami byly zejména odklíčení sadby, zvláště tam, kde výsadba musela být pro nepříznivé podmínky odložena, a manipulace se sadbou za nízkých teplot. To se projevilo šednutím dužniny s následnou infekcí bakteriemi, hnilobou sadbových hlíz a černáním stonku. Objevily se také problémy s fytotoxicitou při nesprávném použití mořidel proti vložkovitosti a hmyzím škůdcům. Někdy byly dokonce patrné příznaky poškození a mezerovitost evidentně chemického původu, kdy již bylo velmi obtížné určit příčinu, zda spočívá např. v chybách a záměnách při desikaci nebo v reziduálním působení přípravků u předplodiny. Oslabené porosty byly často napadány původcem vložkovitosti. U časně sázených a vzešlých porostů, zejména tam, kde došlo k jejich zamokření po intenzivních srážkách na přelomu května a června, se následně zvýšily výskyt černání stonku a náchylné odrůdy byly napadeny plísní bramboru. To bylo zřejmé v porostech kolem poloviny června po uplynutí inkubační doby. Rozvoj choroby pak podpořilo druhé infekční období ve třetí červnové dekádě. V červenci následovalo velmi dlouhé období beze srážek a rozvoj plísně se zastavil. Rovněž stagnoval vývoj porostů a ke konci měsíce jich bylo mnoho poškozeno nedostatkem vody. V závěru července a v první srpnové dekádě vyvolaly srážky rychlé obnovení růstu, což se projevilo častými výskytmi fyziologických poruch (abiotikóz) a tím výrazným snížením kvality hlíz. Srpnové srážky také znamenaly další infekční období a šíření plísně bramboru, zvláště ve zmlazených porostech a na obrostech po mechanickém nebo chemickém ukončení vegetace. Srážky v srpnu a září také umožnily infekci hlíz.

Chladné počasí v březnu a v první polovině dubna, teplotní výkyvy a přivalové srážky nepřály přenašečům virových chorob, což by se mělo odrazit v dobrém zdravotním stavu sadby. Mandelinka bramborová přezimovala poměrně dobře, ale její vývoj byl opožděný kolísáním teplot. Problémem zvláště na menších pozemcích byli opět drátovci.

Průběh počasí ve vegetaci v roce 2013 vzhledem k vývoji plísně bramboru na lokalitě Valečov

Podrobnější meteorologické charakteristiky na lokalitě Valečov ve vegetaci v roce 2013

	KVĚTEN	ČERVEN	ČERVENEC	SRPEN	ZÁŘÍ
Nejvyšší denní maximum	23,5 (9. 5.)	36,5 (18. 6.)	38,5 (28. 7.)	35,6 (3. 8.)	25,8 (5. 9.)
Měsíční průměr denních maxim	17,2	21,6	27,2	25,3	17,2
Průměrná měsíční teplota	12,2	15,8	19,7	17,8	11,9
Měsíční průměr denních minim	7,8	10,4	11,7	10,8	7,2
Nejnižší denní minimum	0 (13. 5.)	3,8 (1. 6.)	8,5 (1. 7.)	5,0 (15. 8.)	0,0 (29. 9.)
Počet dnů tropických	0	4	7	9	0
Počet dnů letních	0	8	15	4	3
Měsíční úhrn srážek	116,2	160,5	40,3	80,9	81,9
Počet dnů se srážkami ≥ 0,1 mm	20	13	4	9	15
Z toho počet dnů se srážkami ≥ 1,0 mm	16	10	2	6	14
Z toho počet dnů se srážkami ≥ 10,0 mm	3	6	1	3	2

Porovnání měsíčních úhrnů srážek (mm) a průměrných měsíčních teplot vzduchu (°C) s normály na lokalitě Valečov v roce 2013 a jejich kvalitativní vyhodnocení

Měsíc	úhrn měsíčních srážek	normál	rozdíl k normálu	% normálu	kvalitativní hodnocení srážek (slovně)	průměrná měsíční teplota vzduchu	normál	rozdíl k normálu	kvalitativní hodnocení teploty (slovně)
KVĚTEN	116,20	76,33	39,87	152,23	nadnormální	12,20	11,58	0,62	normální
ČERVEN	160,50	91,35	69,15	175,70	silně nadnormální	15,80	15,22	0,58	normální
ČERVENEC	40,30	80,89	-40,59	49,82	(mimořádně) podnormální	19,70	16,47	3,23	mimořádně nadnormální
SRPEN	80,90	86,60	-5,70	93,42	normální	17,80	16,36	1,44	nadnormální
ZÁŘÍ	81,90	48,15	33,75	170,09	nadnormální	11,90	12,29	-0,39	normální

Šednutí dužniny jako důsledek poškození hlíz za nízkých teplot nebo odklíčení

Poškození porostů suchem

Možný důsledek fytotoxicity při chybném použití mořidel

Abiotické zmlazení hlíz

Plíseň bramboru v porostu

Stříbřitost slupky bramboru

Mezerovitost porostu

Zmlazení hlíz, deformace a rozprasky

Plíseň bramboru na řezu hlízami

Holožír způsobený mandelinkou bramborovou v ranobramborářské oblasti jižní Moravy a larvy mandelinky bramborové v detailu

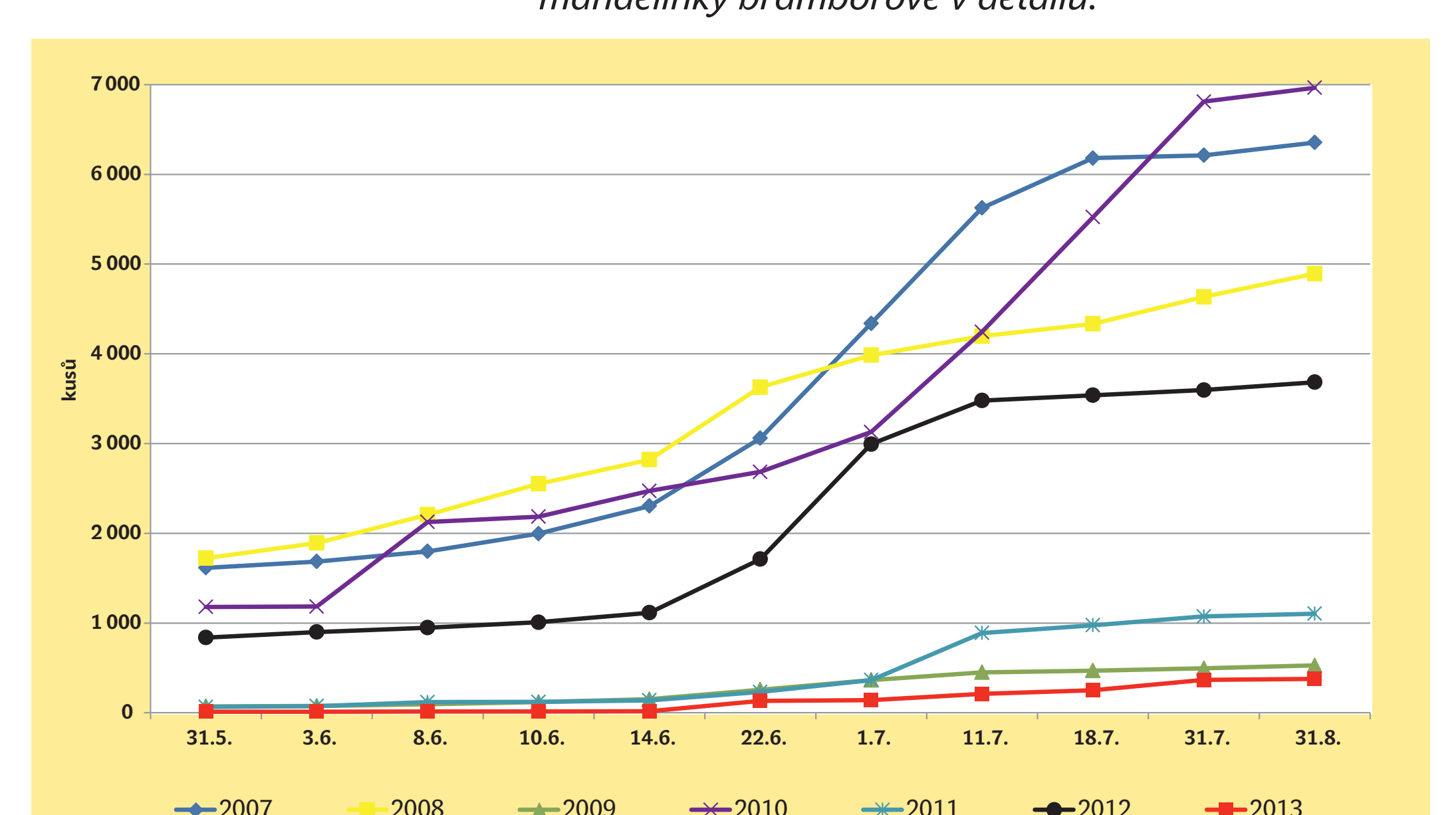

Černání stonku

Narušení dormance - klíčení hlíz v brázdách

Nálet mšic na žlutou miskvu typu Lamberse v lokalitě Havlíčkův Brod-Občiny v letech 2007-2013

KONTAKT: Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o., Dobrovského 2366

Ing. Ervín Hausvater, CSc., tel.: 569 466 237, mobil: 605 981 854, e-mail: hausvater@vubhb.cz

Ing. Petr Doležal, Ph.D., tel.: 569 466 240, mobil: 737 616 717, e-mail: dolezal@vubhb.cz